

Σχεδιασμός διδακτικής ενότητας

Link εκπαιδευτικού υλικού
πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας
εκπαίδευσης ανά τάξη, ανά μάθημα
από το Υπουργείο Παιδείας
ebooks.edu.gr

Ο. Παπαϊωάννου
ipapaio@eds.uoa.gr

Επάγγελμα του εκπαιδευτικού

Βασικές λειτουργίες

- ◆ Διάγνωση εκπαιδευτικών αναγκών
  - ◆ Σχεδιασμός διδασκαλίας (ορισμός μαθησιακών αποτελεσμάτων)
  - ◆ Διδασκαλία μαθήματος
  - ◆ Αξιολόγηση διδακτικής παρέμβασης
-

Βασικά βήματα σχεδιασμού διδακτικής ενότητας

- ◆ Μελέτη και αξιοποίηση πληροφοριών σε σχέση με τη διδακτική παρέμβαση
- ◆ Διατύπωση σκοπού και επιμέρους στόχων διδακτικής ενότητας
- ◆ Καθορισμός και οργάνωση περιεχομένου
- ◆ Επιλογή εκπαιδευτικών τεχνικών και μέσων διδασκαλίας
- ◆ Αξιολόγηση διδακτικής παρέμβασης

Ρήματα για στόχους που αφορούν σε:

Γνώσεις: αναγνωρίζω, διακρίνω, ερμηνεύω, περιγράφω, ορίζω, απαριθμώ, επιλέγω, κατατάσσω, συγκρίνω, συσχετίζω

Δεξιότητες: επιδεικνύω, κατασκευάζω, μετατρέπω, μετρώ, συντάσσω, σχεδιάζω, υπολογίζω, διορθώνω, ελέγχω, επαληθεύω, επιλύω, εφαρμόζω, χρησιμοποιώ, ανακαλύπτω

Στάσεις: αποδέχομαι, εκτιμώ, ενθαρρύνω, απορρίπτω, αμφισβητώ, παροτρύνω, προτιμώ, υιοθετώ, υποκινώ, υποστηρίζω, ενεργοποιώ

Παράδειγμα διατύπωσης σκοπού και επιμέρους στόχων διδακτικής ενότητας σε μάθημα της Πληροφορικής

Μάθημα Πληροφορική

Τάξη Γ' Γυμνασίου

Διδακτική Ενότητα: Προγραμματισμός
και γλώσσες προγραμματισμού

Διατύπωση στόχων διδακτικής ενότητας

Σε επίπεδο γνώσεων: Μετά το πέρας της διδασκαλίας, αναμένεται οι μαθητές να είναι σε θέση να:

- ◆ Περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά μιας γλώσσας προγραμματισμού
- ◆ Αναγνωρίζουν τα βασικά στάδια επίλυσης προβλήματος με τη χρήση υπολογιστή

Σε επίπεδο δεξιοτήτων: Μετά το πέρας της διδασκαλίας, αναμένεται οι μαθητές να είναι σε θέση να:

- ◆ Χρησιμοποιούν τους υπολογιστές του σχολικού εργαστηρίου ως εργαλεία μάθησης και σκέψης
- ◆ Ανακαλύψουν τις διαχρονικές έννοιες της Πληροφορικής

Σε επίπεδο στάσεων: Μετά το πέρας της διδασκαλίας, αναμένεται οι μαθητές να είναι σε θέση να:

- ◆ Διαμορφώσουν κριτική στάση απέναντι στη χρήση νέων τεχνολογιών στην καθημερινή τους ζωή
- ◆ Ενεργοποιηθούν σε σύγχρονα θέματα Πληροφορικής

Σκοπός της διδακτικής ενότητας

Μετά το πέρας της διδασκαλίας, αναμένεται οι μαθητές να είναι σε θέση να κατανοήσουν διάφορες γλώσσες προγραμματισμού, τα βασικά στάδια επίλυσης προβλήματος με τη χρήση υπολογιστή και τη δημιουργία και εκτέλεση προγράμματος

Πίνακας ενότητας 45 '

σχεδιασμού

διδασκτικής

Θέματα (Υποενότητες)	Χρονική διάρκεια	Εκπαιδευτικές τεχνικές	Εκπαιδευτικά μέσα

Εκπαιδευτικές μέθοδοι και τεχνικές

Ερωτήσεις- Απαντήσεις

- Είναι η πιο απλή και πρακτική τεχνική προκειμένου ο εκπαιδευτικός να αποφύγει το μονόλογο της εισήγησης
- Οι μαθητές σκέφτονται αυτοδύναμα
- Ανακαλύπτουν από μόνοι τους διάφορες πτυχές του εξεταζόμενου ζητήματος
- Προωθείται η ενεργός εμπλοκή τους στη μαθησιακή διεργασία
- Ενισχύονται η αυτοεκτίμηση και η αυτοπεποίθησή τους

- ◆ Οικοδομείται ομαδικό συνεργατικό πνεύμα μαθαίνοντας ο ένας από τον άλλο
- ◆ Προσφέρονται ερεθίσματα στους μαθητές για ανάπτυξη κριτικής σκέψης και προαγωγή συζήτησης
- ◆ Αξιοποιούνται οι διαφορές που προκύπτουν μέσα από την σύνθεση διαφορετικών οπτικών
- ◆ Ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει τις μαθησιακές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών και αναθεωρεί εάν χρειάζεται τη τακτική του

Συζήτηση

- ◆ Αποτελεί συγγενική εκπαιδευτική τεχνική προς την τεχνική των ερωτήσεων- απαντήσεων
- ◆ Κοινός σκοπός και των δύο τεχνικών είναι να συντελεστεί μάθηση, μέσω του διαλόγου
- ◆ Η διαφορά τους έγκειται στο εξής:
- ◆ Οι ερωτήσεις- απαντήσεις εξετάζουν ένα ζήτημα λιγότερο συστηματικά ενώ στόχος της συζήτησης είναι να γίνει επεξεργασία σε βάθος

- ◆ Σημαντικό ρόλο παίζει ο συντονιστής της συζήτησης (εκπαιδευτικός ή κάποιος εκπρόσωπος των μελών μιας εκπαιδευόμενης ομάδας)
- ◆ Σημείο-κλειδί για την επιτυχία της τεχνικής η επικέντρωση στο θέμα της συζήτησης

Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming)

- ◆ Εστιάζει στην πολυδιάστατη εξέταση ενός ζητήματος
- ◆ Οι μαθητές ενεργοποιούνται και προβαίνουν σε ελεύθερη, αυθόρμητη έκφραση ιδεών
- ◆ Ο εκπαιδευτικός θέτει μια ερώτηση και ζητάει να προτείνουν όσες περισσότερες ιδέες μπορούν

- ◆ Τους ενθαρρύνει να τις εκφράσουν με γρήγορο ρυθμό, αυθόρμητα, ο ένας μετά τον άλλο υπό μορφή καταιγισμού
- ◆ Εξετάζουν το θέμα με όποια ιδέα ή πρόταση έρχεται στο μυαλό τους, χωρίς να γίνεται κριτική
- ◆ Ο εκπαιδευτικός σημειώνει στον πίνακα, χωρίς να υποδεικνύει τίποτα
- ◆ Ύστερα εξετάζει τις λέξεις, τις ταξινομεί και γίνεται σχολιασμός και συζήτηση

- ◆ Απελευθερώνεται η σκέψη και η έκφραση των μαθητών και η ατμόσφαιρα γίνεται πιο χαλαρή
- ◆ Αναπτύσσεται περισσότερη άνεση, οικειότητα και εμπιστοσύνη
- ◆ Οι μαθητές διερευνούν σε βάθος το εξεταζόμενο ζήτημα, βασιζόμενοι κυρίως στις δικές τους δυνάμεις

Ομάδες Εργασίας

- ◆ Οι μαθητές χωρίζονται σε μικρές ομάδες για να κάνουν μια εργασία ή μια συζήτηση για οποιοδήποτε ζήτημα
- ◆ Η εφαρμογή της τεχνικής παρουσιάζει ευελιξία και συνδυάζεται και με άλλες τεχνικές
- ◆ Θεωρείται αποτελεσματική μέθοδος και επιφέρει δυνατά μαθησιακά αποτελέσματα

- ◆ Συνήθως ορίζεται ένας αρχηγός (εκπρόσωπος) στην ομάδα ως συντονιστής της εργασίας ή της συζήτησης και ως υπεύθυνος παρουσίασης της άποψης ή της πρότασης των υπόλοιπων μελών της ομάδας
- ◆ Ενισχύεται η ενεργός συμμετοχή, η ελεύθερη έκφραση απόψεων και μειώνεται ο τυχόν φόβος αποτυχίας

- ◆ Δυναμική της ομάδας: Αναπτύσσονται αλληλεπιδράσεις και σχέσεις μεταξύ των μελών, αλληλοσυμπλήρωση, αλληλοβοήθεια
- ◆ Μειώνεται η ανταγωνιστική στάση και τάση
- ◆ Δίνεται πρόκληση για μετασχηματισμό των απόψεων των συμμετεχόντων
- ◆ Η εργασία σε ομαδικό επίπεδο είναι συνήθως πιο αποτελεσματική από την ατομική εργασία

Μελέτη Περίπτωσης

- ◆ Ένα πραγματικό ή υποθετικό παράδειγμα, που αντανακλά μια ευρύτερη κατάσταση, αναλύεται σε βάθος από τους μαθητές, προκειμένου να διερευνηθούν οι λύσεις στα προβλήματα που προκύπτουν

- ◆ Ο εκπαιδευτικός επιλέγει μια περίπτωση η οποία ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα
  - ◆ Την παρουσιάζει στους μαθητές, παρέχει διευκρινήσεις για τον σκοπό της μελέτης, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, τον τρόπο επεξεργασίας του ζητήματος
  - ◆ Η άσκηση πραγματοποιείται κατά προτίμηση σε ομάδες εργασίας
-

- ◆ Η αφηρημένη προσέγγιση ενός ζητήματος γίνεται συγκεκριμένη
  - ◆ Οι μαθητές συμμετέχουν σε μια διαδικασία λήψης απόφασης προκειμένου να επιλύσουν ένα πρόβλημα
  - ◆ Αναπτύσσεται η ενεργοποίησή τους και η ικανότητά τους να επιλύουν προβλήματα
-

Παράδειγμα Μελέτης Περίπτωσης

- ◆ Παρουσιάζεται στους εκπαιδευόμενους μια συγκρουσιακή κατάσταση στις σχέσεις των μελών μιας ομάδας μαθητών στη σχολική τάξη με σκοπό να αναλυθεί σε βάθος και να διερευνηθούν οι λύσεις στα προβλήματα που αναδύονται.

Προσομοίωση

- ◆ Οι μαθητές συμμετέχουν νοερά στην απεικόνιση μιας κατάστασης η οποία πρέπει να ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα
- ◆ Καλούνται να αντιληφθούν τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς ορισμένων προσώπων σε συγκεκριμένες συνθήκες και να αντιδράσουν όπως αυτά σαν να αντιμετώπιζαν την ίδια κατάσταση

- ◆ Οι μαθητές διεισδύουν στη νοητή πραγματικότητα και αντιλαμβάνονται βαθύτερα διάφορες πλευρές της
- ◆ Συμπεριφέρονται ανάλογα σε παρόμοιες περιστάσεις
- ◆ Μοιάζει με το παιγνίδι ρόλων με τη διαφορά ότι οι μαθητές δεν καλούνται να δράσουν κατά θεατρικό τρόπο

- ◆ Μαθαίνουν βιωματικά, από αυτά που πράττουν και όχι από αυτά που απλώς ακούν, μελετούν ή παρατηρούν
- ◆ Αποκτούν ικανότητες διαχείρισης ζητημάτων
- ◆ Αντιλαμβάνονται σε βάθος τις διάφορες μορφές και αιτίες που προκαλούν συγκεκριμένες συμπεριφορές

Παράδειγμα Προσομοίωσης

- ◆ Παρουσιάζεται στους εκπαιδευόμενους μια περίπτωση κρίσης στις σχέσεις των μελών μιας ομάδας μαθητών στη σχολική τάξη. Οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να αντιληφθούν τον τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς των μαθητών και να κατανοήσουν τις επιπτώσεις που έχει η συμπεριφορά του καθενός στους άλλους.

- ◆ Οι εκπαιδευόμενοι μπαίνουν στην θέση των μαθητών και καλούνται να αντιδράσουν διαφορετικά σαν να αντιμετώπιζαν την ίδια κατάσταση.
- ◆ Με αυτό τον τρόπο επεξεργάζονται λύσεις διεξόδου από την κρίση.

Παιγνίδι Ρόλων

- ◆ Οι μαθητές αναλαμβάνουν θεατρικούς ρόλους που συνδέονται με την εξεταζόμενη κατάσταση
- ◆ Κάποιοι υποδύονται εθελοντικά συγκεκριμένους ρόλους σε σχέση με την κατάσταση και οι υπόλοιποι αναλαμβάνουν τον ρόλο του παρατηρητή
- ◆ Επιτυγχάνεται κατανόηση εις βάθος της κατάστασης και των αντιδράσεών τους σε αυτή με βιωματικό τρόπο

- ◆ Γίνεται ανάλυση προβληματικών ή συγκρουσιακών καταστάσεων που αφορούν σε ικανότητες, στάσεις, επικοινωνία, συμπεριφορές
- ◆ Οι συμμετέχοντες αναπτύσσουν ικανότητες διαπραγμάτευσης και επικοινωνίας και ενεργοποιούνται πλήρως

- ◆ Αλλάζουν συμπεριφορές και γίνεται επανεξέταση των αντιλήψεων και της συμπεριφοράς τους
  - ◆ Εκπαιδεύονται σε ανάπτυξη νέων μορφών συμπεριφοράς
  - ◆ Αντιλαμβάνονται πιο εύκολα τον τρόπο που λειτουργούν οι ίδιοι και δεσμεύονται σε μια πορεία προσωπικής αλλαγής
-

Αυτοκατευθυνόμενη μάθηση

- ◆ Βασίζεται σε σημαντικό βαθμό στις ενέργειες των ίδιων των μαθητών
- ◆ Αναδύεται από την απευθείας επαφή τους με τις μαθησιακές πηγές
- ◆ Οι μαθητές κατανοούν σταδιακά το μαθησιακό αντικείμενο στηριζόμενοι στις δυνάμεις τους

- ◆ Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι κυρίως καθοδηγητικός (δίνει κατευθύνσεις και οδηγίες)
  - ◆ Οι μαθητές μπαίνουν σε μια διαδικασία του να «μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν»
  - ◆ Ενισχύεται η αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμησή τους και αναλαμβάνουν μόνοι τους την ευθύνη για την πορεία της μάθησής τους
-

Επίδειξη

- ◆ Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους εκπαιδευόμενους μια εκπαιδευτική πράξη ή μια τεχνική ή μια δραστηριότητα ή ένα σχέδιο μαθήματος
- ◆ Οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν παρατηρώντας πρώτα την εκτέλεση ή την παρουσίαση της συγκεκριμένης πράξης από τον εκπαιδευτικό
- ◆ Ύστερα επαναλαμβάνουν οι ίδιοι την πράξη που παρακολούθησαν

- ◆ Η τεχνική ενδείκνυται για την απόκτηση συγκεκριμένων πρακτικών γνώσεων και συνδυάζεται συνήθως με άλλες τεχνικές
- ◆ Εφαρμόζεται κυρίως σε προγράμματα κατάρτισης με αντικείμενο την πληροφορική και τα τεχνικά επαγγέλματα

Κριτήρια επιλογής εκπαιδευτικών τεχνικών

- ◆ Ο εκπαιδευτικός σκοπός και οι στόχοι του μαθήματος
  - ◆ Η υφή του μαθησιακού αντικειμένου
  - ◆ Οι εκπαιδευτικές ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των μαθητών
  - ◆ Οι ικανότητες και η στάση του εκπαιδευτικού
  - ◆ Το μαθησιακό κλίμα
  - ◆ Ο διαθέσιμος χρόνος
  - ◆ Οι διαθέσιμοι πόροι
-

Βιβλιογραφία

- ◆ Κόκκος, Α. (2005). *Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Εκπαιδευτικές Μέθοδοι*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- ◆ Μαυρόπουλος, Α.Σ. (2013). *Σχέδιο Μαθήματος. Σχεδιασμός-Διεξαγωγή & Αξιολόγηση μιας διδασκαλίας*. Αθήνα.